

Van: "[REDACTED]"
Verzonden: dinsdag 27 augustus 2024 13:57
Aan: "Het Regelink" <info@hetregelink.nl>
Bcc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@bronckhorst.nl>
Onderwerp: RE: lijst gemeentelijke monumenten Hengelo gld/ Het Regelink

Goedemiddag,

Bedankt voor uw bericht. Omdat ik zelf meerdere weken in de zomerperiode niet aanwezig was, kon ik toch niet zo snel reageren als ik wilde. Ik geef graag op een aantal punten reactie, ook inhoudelijk.

In 2013 heeft de gemeente Bronckhorst een Structuurvisie Cultuurhistorie vastgesteld, daar werd voor wat betreft ontwikkelrichtingen een verschil gemaakt tussen cultuurhistorisch vrije gebieden, cultuurhistorisch kansgebied en cultuurhistorisch topgebied. Volgens de kaarten van deze structuurvisie is het een kansgebied.

U stelt dat de omgeving beschermd is. Voor wat betreft ontwikkelingen in de omgeving van een monument, moet de gemeente instructieregels volgen voor de bescherming van de waarden van het rijksmonument dat bij besluit beschermd is. Dat betekent dat in een omgevingsplan regels moeten komen die er voor zorgen dat aantasting van de omgeving van o.a. rijksmonumenten wordt voorkomen voor zover de monumenten door de aantasting van de omgeving zouden worden ontsierd of beschadigd. Dit zal dus naar voren komen bij de procedure van omgevingsplanwijziging.

Eigenaren moeten zich aan die regels in het omgevingsplan houden en wij als gemeente hebben de plicht om daarvoor te zorgen (handhaving, toetsing).

Bij eventuele ontwikkelingen nabij het landhuis moeten deze goed afgestemd worden op het aanwezige erfgoed. Een initiatiefnemer dient hiermee rekening te houden en wij als gemeente moeten dit toetsen of dit juist gebeurt.

We houden ook rekening met de cultuurhistorische waarde van het pand Hiddinkdijk 2. Deze staat namelijk op de MIP-lijst, maar heeft geen status als gemeentelijk monument. De MIP-lijst is een lijst van gebouwen die in de jaren 80 en 90 in beeld zijn gekomen als cultuurhistorisch waardevol. Er heeft daarna nog een selectie plaatsgevonden welke gemeentelijk monument werden. Sommige locaties, zoals bijvoorbeeld het Kervel werden beschermd als monument, andere locaties bleven op de MIP lijst die tot op heden nog steeds in het bestemmingsplan staat zodat er nog steeds rekening gehouden kan worden met de cultuurhistorische waarde van het pand en het erf bij ruimtelijke initiatieven.

Het actualiseren van onze cultuurhistorisch-landschappelijke waarden is deel van ons [Omgevingsprogramma Landelijk Gebied](#). Omgevingen van monumenten komen daar naar verwachting ook aan bod, bij de actuele waardenkaart voor cultuurhistorie en ook de uitwerkingen van het omgevingsplan voor groen en rood erfgoed. Ook kijken we hoe participatie daar in past.

Voor wat betreft het aanwijzen van nieuwe monumenten, staat er het een en ander in onze erfgoedverordening 2018. Voor een nieuw gemeentelijk monument moet onderzoek worden gedaan. In principe is voor individuele objecten een "bouwhistorische verkenning" nodig zodat het gebouw op waarde geschat kan worden. Als onderdeel van een programma kan een 'bouwhistorische inventarisatie' soms worden toegepast (daarvoor heeft ten opzichte van onze huidige eisen het oude MIP te weinig diepgang). Bij een daadwerkelijke 'aanvraag' voor het aanwijzen als gemeentelijk monument, zou de aanvrager dat onderzoek moeten hebben laten uitvoeren. De waarde moet dan ook opwegen tegen het feit dat we als gemeente al erg veel gemeentelijke monumenten hebben. In onze erfgoedverordening 2018 staat dan ten opzichte van welke criteria de waarde dan hoog moet scoren om er voor in aanmerking te komen. Het initiatief kan van beide zijden komen, idealiter zouden wij dit als gemeente doen maar er zijn op dit moment geen panden in procedure tot aanwijzing.

U noemt ook een monumentale boom. Dank u wel voor de attente opmerking, ik zal zorgen dat onze medewerker groen hier van op de hoogte is. Deze medewerker kan beoordelen of deze inderdaad in het register opgenomen moet worden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
cluster Omgeving

gemeente Bronckhorst

Van: Het Regelink <info@hetregelink.nl>

Verzonden: woensdag 3 juli 2024 11:58

Aan: [redacted] <[redacted]@bronckhorst.nl>

Onderwerp: RE: lijst gemeentelijke monumenten Hengelo gld/ Het Regelink

Goedemorgen [redacted], dag [redacted],

Bedankt voor uw toelichting, inderdaad hebben we er even op moeten wachten.

Ik kan kort zijn, het Regelink is een rijksmonument in een cultuurhistorisch topgebied.

Hiervoor gelden regels in de omgevingswet. De omgeving hiervan is beschermd.

Het doet er niets aan af of het groen in de omgeving wel of geen beschermde status heeft.

Ontwikkelingen in deze omgeving dienen het monument in haar omgeving te versterken.

De ontwikkelingen voor en achter ons landgoed doen afbreuk aan de omgeving van het monument.

Graag ga ik met u in gesprek om de omgeving van het monument in kaart te brengen.

Hierbij dient u ook andere omwonenden te betrekken en landgoed het Meenink.

De woning Hiddinkdijk 2 staat overigens als jaren op een lijst voor toekenning gemeentelijk monument.

[redacted] heeft hier al meermaals contact met u over gehad en wil graag deze toekenning.

Ik was overigens in de veronderstelling dat inwoners met een historisch waardevolle boerderij/woning zich niet zelf aan hoeven te melden voor een monumentenstatus maar dat het initiatief bij u als gemeente ligt. De gemeente heeft immers een zorgplicht.

Uiteindelijk beslist een bewoner zelf voor wel of geen bescherming maar wie neemt het initiatief?

Er staat in het te bebouwen terrein overigens ook nog een monumentale boom, deze boom voldoet aan de eisen om opgenomen te worden in het gemeentelijke en landelijke register voor monumentale bomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
het Regelink
www.hetregelink.nl

Van: [redacted] <[redacted]@bronckhorst.nl>

Verzonden: dinsdag 25 juni 2024 12:32

Aan: Het Regelink <info@hetregelink.nl>

Onderwerp: FW: lijst gemeentelijke monumenten Hengelo gld/ Het Regelink

Geachte [redacted],

Mijn excuses voor de late reactie. Hierbij onderstaand in blauw mijn antwoorden bij uw vragen.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
cluster Omgeving

gemeente Bronckhorst

Elderinkweg 2
7255 KA Hengelo (Gld)
Postbus 200
7255 ZJ Hengelo (Gld)

T (0575) 75 02 50
W www.bronckhorst.nl

Van: Het Regelink <info@hetregelink.nl>

Verzonden: woensdag 27 maart 2024 13:49

Aan: [redacted] <[redacted]@bronckhorst.nl> <[redacted]@bronckhorst.nl>

Onderwerp: lijst gemeentelijke monumenten Hengelo gld

In de omgeving (biotoop) van landgoed het Regelink bevinden zich enkele gemeentelijke monumenten te weten Regelinklaan 1 en Hiddinkdijk 2.

Er staan echter nog meer monumentale boerderijen die ik graag wil voordragen.

Hiddinkdijk 6 Hengelo gld, deze boerderij stond er al rond 1850.

Hiddinkdijk 4, voorzijde niet meer origineel helaas.

Mokkinkdijk 3, boerderij , woning lijkt nog origineel maar wel veel bijgebouwen t.b.v. agrarisch bedrijf.

Deze woning heeft als naam de Tonnemölle, Ton molen, duidt waarschijnlijk op veel water in het gebied.

Van belang is of iemand eigenaar is van een pand: Als u eigenaar bent van deze panden, of de eigenaren weet te overtuigen tot aanwijzing, gaan we graag in gesprek. Dat begint bij gedegen onderzoek, maar als het volgens onze verordening in aanmerking zou kunnen komen, wijzen we alsnog alleen aan op vrijwillige basis. Hiddinkdijk 2 en regelinklaan 1 zijn overigens ook geen monument, alleen regelinklaan 3 is een beschermd rijksmonument.

Ik ben uiteraard geen specialist maar het zou goed zijn hier aandacht aan te besteden.

Daarnaast vraag ik mij af hoe binnen de gemeente Bronckhorst de omgeving van de gemeentelijke monumenten en rijksmonument is geborgd.

Je zou hier kunnen spreken van een beschermd dorpsgezicht samen met landgoed het Meenink, het Regelink en de monumentale boerderijen.

Ook ben ik benieuwd naar de landgoedbiotoop het Regelink in haar omgeving in het kader van de nieuwe omgevingswet.

Dit is niet juist. Het is juist *niet* de bedoeling van de 'omgeving van het monument' om een beschermd dorpsgezicht of dergelijke te creëren. Beschermd gezichten zijn zorgvuldig beschreven gebieden, waar de landschappelijke en stedenbouwkundige samenhang in ruimtelijk-historische zin expliciet beschermd is.

De bedoeling van bescherming van de omgeving van het monument, is om *het monument* te beschermen tegen ontsieringen in de omgeving er van. In dit geval is niet een buitenplaats beschermd, maar alleen het landhuis. Op dit moment werken we nog met de bestaande aanduidingen in de bestemmingsplannen, als we een nieuw plan opstellen moeten we inderdaad rekening houden met de *omgeving van het monument*. Dat gaat er om, dat je mensen concrete handvaten geeft, om te weten wanneer ze rekening moeten houden met een monument dichtbij.

Als we cultuurhistorisch waardevolle elementen in de omgeving van het monument willen beschermen, zullen die net zoals vroeger altijd nog als een separaat monument moeten worden aangewezen. Als bij de bescherming *de tuin* is beschreven, dan hoort de tuin ook bij de beschermde waarden. Dat is hier niet het geval.

Als we een cultuurhistorisch waardevolle omgeving willen beschermen, dan is het instrument beschermd gezicht of cultuurlandschap het passende instrument. We hebben op dit moment al een planologische aanduiding waardevolle open gebieden waaronder essen, zodat de historisch gegroeide kenmerken overwogen worden bij ontwikkelingen in dit gebied van Hengelo.

De bescherming van de RCE als rijksmonument duidt op de gehele onroerende zaak (zowel in- als exterieur) en is vaak summier, maar als grote elementen niet beschreven worden (denk aan gebouwen, delen aanleg, etc) valt dat via "omgeving van het monument" niet te beschermen maar via de andere bovengenoemde routes.

"Het Regelink. Neo-klassicistisch, bakstenen landhuis van de Van Heeckerens, blijktens een steen uit 1832. De voorgevel heeft zijrisalieten en een middenrisaliet met houten fronton. De ingang wordt omlijst door dubbele pilasterstellingen met een hoofdgestel. Ramen uit de bouwtijd. Dakkapellen met vleugelstukken en frontons. Tegen de achtergevels moderne aanbouwsels."

De wet stelt:

Artikel 5.130 (behoud cultureel erfgoed) 1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten.

2. Met het oog op het belang van het behoud van cultureel erf[1]goed worden in een omgevingsplan in ieder geval regels gesteld ter bescherming van daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende beginselen [...]

d. het voorkomen van aantasting van:

1. de omgeving van rijksmonumenten, voorbeschermde rijksmonumenten en monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, voor zover die monumenten door die aantasting worden ontsierd of beschadigd;

Het gaat hier om een soort van bufferzone, ruimtelijke context rondom de kernelementen (landhuis, moestuin, park, waterpartijen, waterlopen (beken) lanen en padenstelsels) enz.

Zoals hierboven beschreven, is dit niet juist. Deze elementen zijn niet afzonderlijk beschermd of zelfs benoemd, enkel het landhuis is beschermd als rijksmonument. Als we in de omgevingswet de omgeving van het landhuis zouden moeten borgen in het plan, dan zal dat zich uiten in regels die voorkomen dat het aanzicht van het gebouw wordt ontsierd of beschadigd. Stel je een modern trafohuisje recht voor een kerk voor, of een megastal tussen de weg en de voorkant van een boerderij. Of een ontwikkeling die voor verzakking van de fundering van een grachtenpand zorgt. Allemaal voorbeelden van dingen die in Nederland gebeurd zijn omdat die bescherming niet verder keek dan het gebouw zelf. Wij leggen de planologische aanduiding meestal op zijn minst op het hele bouwperceel van het monument zodat bij nieuwbouw ten opzichte van het monument wordt beoordeeld.

Zoiets beschermen gaat niet 'vanzelf' maar zou in een ruimtelijk plan terecht komen en daar kan iedereen weer zienswijzen en dergelijke over hebben. De Omgevingswet zorgt dus niet automatisch voor die bescherming, maar het geeft ons bij het vaststellen van een nieuw *omgevingsplan* de verantwoordelijkheid om *rekening te houden* met de omgeving van het monument. Hoe we dat gaan doen, is niet als vorm vastgelegd en we moeten als gemeente nog de juiste manier vinden. Dat is per (type) monument anders. Een landgoed waar de gehele complex beschermde buitenplaats is aangewezen (zoals het Meenink of de Wiersse), heeft een andere 'omgeving' in juridische zin, dan een landhuis of villa waar alleen het gebouw is beschreven: misschien kijken we daar voornamelijk naar het erf.

Alle ontwikkelingen binnen deze bufferzone mogen geen afbreuk doen aan het aanwezige erfgoed maar liever gezegd het (natuurlijk) erfgoed herstellen of versterken.

Hoe ziet de gemeente dit rondom ons landgoed met Regelinklaan, beekdal als dorpsafronding, Hengelose beek, verhouding Regelinklaan 1 klein Regelink en Groot Regelink nr 3, monumentale boerderijen aan de rand van de es.

Zichtlijnen van boerderijen richting landhuis en vice versa. Zichtlijnen naar de kerk en landgoed het Meenink. Een prachtig ensemble in haar natuurlijke omgeving dat bescherming en borging verdient.

Gezien de ontwikkelingen rondom het Regelink is het voor ons belangrijk dit onder de aandacht te brengen.

Het gebied dat u beschrijft is inderdaad waardevol, maar is al op meerdere manieren geborgd in zorgvuldige afwegingen. Zo geldt er ook de dubbel bestemming 'waardevolle open gebieden waaronder essen'. De bestemming is agrarisch met waarden – landschap. Ze zijn als landschappelijke waarden erkend, ons cultuurlandschap is hier natuurlijk ontwikkeld in samenhang met de geschiedenis van landhuizen en grootgrondbezit, maar rondom Hengelo gaat de geschiedenis van het landschap terug verder dan de romeinse tijd, dus we kijken naar de hele vorming van de omgeving en wat daar nu zou passen.

Zichtlijnen die het monument waardevol maken (zicht meenink-regelink) kunnen wel vallen onder de omgeving van het monument maar dat is niet oneindig en moet altijd worden afgewogen tegenover andere belangen rondom rechtszekerheid van belanghebbenden van gronden waar zo'n lijn dan betrekking op zou krijgen. Net als normaal wanneer je bestemmingen legt via een ruimtelijk plan. Op de posbank heb je ergens een bewuste zichtlijn tot diep in de Achterhoek, of een zicht van kasteel huis bergh tot ver over de heuvels. Van alle soorten 'omgeving' zijn zichtlijnen de lastigste om balans tussen te vinden.

Voor wat betreft hoe de gemeente dit rondom het landgoed ziet: Het is een cultuurhistorisch kansgebied. Bij ontwikkelingen moedigen we mensen aan om cultuurhistorie als inspiratiebron te gebruiken en denken we mee in de waarden die er zoal zijn. Maar de aanleg is geen monument an sich en voor wat betreft gebieden waar we op focussen

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

 J.

Het Regelink